

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه‌دهنده درس: کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان درس: ذخیره و بازیابی اطلاعات

کد درس: ۳۵۷۰۰۱۷

نوع و تعداد واحد^۱: ۱/۵ واحد نظری - ۰/۵ عملی

نام مسئول درس: دکتر فاطمه شیخ شعاعی

مدرس/ مدرسان: دکتر فاطمه شیخ شعاعی - دکتر حمیده احتشام

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: نمایه سازی و چکیده نویسی

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: دانشیار

رشته تخصصی: کتابداری و اطلاع رسانی

محل کار: دانشکده پیراپزشکی

تلفن تماس: ۸۸۹۵۷۹۴۳

نشانی پست الکترونیک: fashoaei@sina.tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسئول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند): این درس یکی از دروس اختصاصی- اجباری دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی است که در ۱/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی ارائه می‌گردد. فراگیران در این واحد درسی با تاریخچه و موضوعات پایه ذخیره و بازیابی اطلاعات، نظام‌های بازیابی اطلاعات، ساختار و معماری موتورهای جستجو، مدل‌های بازیابی اطلاعات و مفهوم ارزیابی در نظام های بازیابی آشنا میشوند.

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

آشنایی فراگیران با مفاهیم مرتبط با ذخیره و بازیابی اطلاعات، اهمیت این نظامها و نحوه کارکرد و چالشهای آنها

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

- نظام بازیابی اطلاعات و مفاهیم اصلی این حوزه را تعریف کند.
- انواع مدل‌های بازیابی اطلاعات را بشناسد و تفاوت‌های آنها را بیان کند.
- معماری نظام‌های بازیابی اطلاعات و موتورهای جستجو را درک کند.
- نحوه عملکرد نظام های بازیابی اطلاعات را تشریح کند.
- انواع روشهای ارزیابی نظامهای بازیابی اطلاعات را بیان کند.
- معیارهای ارزیابی نظامهای بازیابی اطلاعات را بشناسد.
- قادر باشد با زبان برنامه نویسی به استخراج فراوانی کلمات مجموعه از مدارک بپردازد.
- قادر باشد با زبان برنامه نویسی به جستجوی یک کلمه در یک مدرک بپردازد.

رویکرد آموزشی^۱:

■ ترکیبی^۲

□ حضوری

□ مجازی^۲

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

■ کلاس وارونه

□ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

□ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

■ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

☐ بحث در گروههای کوچک

☐ ایفای نقش

☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده

☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

☐ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☐ یادگیری مبتنی بر سناریو

■ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

☐ یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.

لطفاً نام ببرید: کلاس وارونه، سخنرانی تعاملی، تدریس توسط همتایان

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱	معرفی درس و ذخیره و بازیابی اطلاعات	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شیخ شامی
۲	مقدمه نظام های ذخیره و بازیابی اطلاعات	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شیخ شامی
۳	آشنایی با نیاز اطلاعاتی و پرس و جو کاربر	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شیخ شامی
۴	آشنایی با انواع مدلهای بازیابی اطلاعات ۱	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شیخ شامی
۵	آشنایی با انواع مدلهای بازیابی اطلاعات ۲	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شیخ شامی
۶	مفهوم ربط در نظام های بازیابی اطلاعات	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شیخ شامی

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۷	ارزیابی در نظام های بازبانی اطلاعات ۱	سخنرانی تعاملی / تدریس همپایان	ارائه کلاسی و مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شنج شماعی
۸	ارزیابی در نظام های بازبانی اطلاعات ۲	سخنرانی تعاملی / تدریس همپایان	ارائه کلاسی و مشارکت فعال در کلاس	دکتر فاطمه شنج شماعی
۹	اجزای اسکیل دهنده پایگاه داده ۱	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۰	اجزای اسکیل دهنده پایگاه داده ۲	سخنرانی تعاملی / تدریس همپایان	ارائه کلاسی و مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۱	زبان های برتانه نویسی پایگاه داده ۱	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۲	کاربرد SQL در پایگاه های اطلاعاتی	کلاس درس وارونه	مطالعه قبلی و مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۳	جسجور داده ها و جسجور میشرفته	کلاس درس وارونه	مطالعه قبلی و مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۴	نگهداری و پشتیبانی پایگاه ها	سخنرانی تعاملی	مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۵	استانداردهای طراحی داشبوردهای اطلاعاتی ۱	کلاس درس وارونه	مطالعه قبلی و مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۶	استانداردهای طراحی داشبوردهای اطلاعاتی ۲	تدریس همپایان	ارائه کلاسی و مشارکت فعال در کلاس	دکتر حمیده اعظمی
۱۷	امتحان			

وظایف و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان انتظار می‌رود حضور منظم و مستمری در کلاسهای حضوری و مجازی داشته و تکالیف خود را در موعد مقرر ارائه کنند. همچنین با رویکرد تفکر نقادانه و مطالعه منابع معرفی شده، مشارکت فعالی در برنامه های کلاسی داشته باشند.

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۱
- ذکر روش ارزیابی دانشجو
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو

۱. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱: حضور منظم و موثر در کلاس، فعالیت در مباحث گروهی و تعاملی، آزمونک (کوئیز) های

کلاسی، ارائه های کلاسی

✓ ارزیابی تراکمی (پایانی)^۲: آزمون کتبی تستی و تشریحی

منابع:

منابع شامل کتابهای درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وبسایت های مرتبط می باشد.

الف) کتب:

□ نادى راوندی، سمیه؛ حریری، نجلا (۱۳۹۴) نظامهای بازیابی اطلاعات. تهران: انتشارات کتابدار.

□ حسن زاده، محمد (۱۳۹۷) ذخیره و بازیابی اطلاعات. تهران انتشارات سمت.

□ Bates MJ, editor. Understanding information retrieval systems: management, types, and standards. Auerbach Publications; 2019 Jan 23.

□ Schütze H, Manning CD, Raghavan P. Introduction to information retrieval. Cambridge: Cambridge University Press; 2008 Jun 24.

ب) مقالات:

□ Bhatia PK, Mathur T, Gupta T. Survey paper on information retrieval algorithms and personalized information retrieval concept. International Journal of Computer Applications. 2013 Jan 1;66(6).

□ Azad HK, Deepak A. Query expansion techniques for information retrieval: a survey. Information Processing & Management. 2019 Sep 1;56(5):1698-735

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

چک لیست ارزیابی طرح دوره

چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤول درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسؤول درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤول درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی			
			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی			
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی- یادگیری			
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس			
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو			
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو			
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع			